

Немає

Богдан Жолдак

Літо цього року було люте.

Одна мама роздягла свою доню купусі і почала вже її мити, коли бачить: донечка засмагла. Дивно – вона засмагла скрізь. І там, де ліфчик, засмагла. І скрізь. Причому засмагла сильно. От матуся миє, а тоді й питає:

– От лихо, знову забули заплатити за хату й за енергію. А де це ти, доню, отак загоряла?

Доня розсердилась. Її звали Рая.

– Ну де ж іще? На пляжі.

– Чим його платити? Взяли моду за опалення брати і влітку, коли батареї не топлять... А там, де трусики, ти де? На пляжі загоріла?

"Скажу їй, що загоріла, там, де трусики, на балконі. На балконі, скажу, а вона не повірить. Я на балконі загоріла, і щоб усі сусіди бачили, як я там загоряю, і там, де трусики, бачили..."

– Ох, нам перед екзаменами позадавали, і твір писати треба.

Потім вона розповіла мамі про культпохід.

– А там, де трусики, де ти загоряла?

Вулицею проїхав рефрижератор.

Рая довго стежила, доки він зник з дороги, потім почула свист літака.

Вона дивилася-дивилася, але нічого так і не побачила.

– І там, де ліфчик? – питається мати.

Доня розсердилася. Їй було чотирнадцять років. Вона заплітала косу і включила магнітофон із музи кою з неграми.

– Ми з Валею загоряли.

– Де? І там, де ліфчик, і де трусики?

– На пляжі. Не на пляжі, а далі, на Трухановому, щоб ніхто не бачив, бо там кущі такі високі. Ми там ховалися й загоряли.

У Раї був дуже хороший погляд. Вона ним дивилася на педагогів, якщо не знала, коли її питали. На маму вона ним дивилася зовсім іноді, як оце тепер.

Бо педагогів було більше, ніж мами.

– Де я книжечку з квитанціями загубила? Куди я... а Валині батьки знають?

– Ти ж знаєш Валиних батьків. Теж не знають. Бо це журнал "Здоров'я" пише, що дуже корисно загоряти скрізь. І там теж загоряти. Ой. Якби Валька сказала, вони б її вбили!

Мати знайшла папірці.

– Пляжі, пляжі... – Мама застібала ридикюля, – ну, поцілуй маму, бо я пішла.

– Цьом.

Батько шукав свої лапті. Потім знайшов, сів на диван. Начепив окуляри й почав

читати газету та дивитися телевізора.

- Ти дурень, ти не знаєш, чим цікавиться твоя дочка, чим вона живе?

- На більшій території температура без істотних осадків, вітер помірний, небо ясне,
- сказав диктор.

- Я тебе питаю, чи ти знаєш, чим живе твоя дочка.

- Знаю.

- Ну?

- А зараз, шановні телеглядачі, ви побачите на своїх екранах... - повторив диктор, і
мати вимкнула його. - Ну?

Батько зняв і протер окуляри й глянув крізь них на свою дружину, а не на телевізор. Він тихо про казав:

- Ти мені даси спокій?

- Ну?

Він підійшов до вікна, а потім одгорнув запинало.

Під грибком сиділо кілька чоловік і чекало.

- Ти даси мені спокій? Ти даси мені дихнути? Ти куди моє доміно заховала... Я,
бляха, вже п'яту пачку купую, тобі не набридло? Візьму і викину к... к чортовій матері
твое в'язання, заспіваєш! Або - спалю. Де доміно?

- У тебе ще є дочка. Ти навіть не знаєш, що вона загоряє.

- Де, я питаю, доміно? Нехай загоряє на здоров'я.

- Вона загоряє скрізь. І де трусики, і де ліфчик.

- Не мороч мозги - купили більший ліфчик, як вона хотіла, нехай загоряє на
здоров'я.

- Вона й під ним загоряє, Іване.

- Як це вона під ним загоряє? Я, бляха, як віл упираюсь рогом, я приходжу додому
відпочити, щоб ти мені мозги морочила?

- І під трусиками загоряє. А там міліції нема...

- Де??

- На Трухановому острові.

Батько скрутив "Вечірнього Києва" в трубочку, а потім почухав ним спину. Він
підійшов до піджака, поліз до нього в кишеню.

- Де мої цигарки? Заховала чи викинула, кажи? Так що, виходить, якщо я
правильно вас зрозумів, вона загоряє гола?

- Дійшло. Про це пише журнал "Здоров'я".

- Ви мені мозги усі прогризли купальником тим. А тепер вона загоряє гола! Я,
бляха, скоро здурію!

- Вони загоряють там щонеділі.

- З ким вона там щонеділі загоряє? Я визнаю це останнім, ідіот, якщо я од вас не
збожеволію, я, я, не знаю, не знаю...

Він увімкнув телевізора. Той почав грітися, але вона знову його вимкнула. - Вони з
Валькою ходять туди для здоров'я й загоряють голі. Щонеділі. На Трухановому. Тепер

ти все зрозумів?

- Я давно зрозумів, що мені капут з вами.

- Я не піду на Труханів острів. А вона, дурочка, загоряє, дитя, воно не зна, чим таке може кінчитися, якщо загоряти скрізь.

- Так не пускай її туди. І не морочи голову.

- А там немає міліції. Як я її не пускатиму?

- Замкни на ключ. Нехай сидить.

- А школа?

- Так що, я, бляха, у школу її буду водить за руку? Я із школи її водитиму за руку? Я за партою з нею сидітиму? Я - вкакую! Як віл, а вона мені мозги морочить. Ти - її замикай. Води! Загоряй! Учи! Де моє доміно, ясно?

- Ти. Підеш. За. Нею. На. Пляж. Подивишся. Що. Вони. Там. Роблять.

- Я ?

- Ти. Не кричи.

- А ти?

- Я по піску не можу.

- А я?

- У тебе є дочка. Ти зможеш.

Іван почав жужмити "Вечірній Київ". А потім, коли пожужмив його як слід, розправив об коліно. Потім склав його упродовж і поклав до кишені.

- А. Потім. Мені. Розкажеш. Усе.

Народу на пляжі було більше, ніж води. Літо цього року було люте.

- Я їм казала, - казала Рая своїй подрузі Валі, - що ми з тобою загоряли на Трухановому по журналу "Здоров'я".

- Як же вона усікла? Ти сама, що, намитися не могла?

- Спину. А я не прохала, а вона усікла.

- Журнал "Здоров'я"?

- Ха-ха-ха, - долетіло з-за "Вечірнього Києва" до Івана.

Він, ідучи, вже вдруге його дочитував, але нічого нового там не прочитав.

- А я кажу, що Валя білети наперед дістала, і ми їх на пляжі виучимо.

- А вона? - "Тільки не загоряй гола, щоб я була спокійна. Ти, каже, не знаєш, чим це кінчається у вашому віці".

- Ха-ха-ха, - долетіло знову з-за "Вечірнього Києва".

Іван би пропік в газеті дірку, щоб не спотикатися, йдучи за дітьми через міст, але не зробив цього, бо дружина поховала цигарки.

"Дочко, подивися мені в очі, своєму батькові. Я, може, чогось і не розумію. Я - вкакую. Але у тебе є все. Чого тобі не вистачає? Ти не вкалуєш. І магнітофон, і купальник. Ми з мамою робимо для тебе усе, щоб ми були за тебе спокійні. Ну, глянь мені в очі, де ти сьогодні була? Ти білети учила?"

"Ні, татуню, я обманювала вас, я, ми і Валя, ми загоряли, а не училися..."

"Ну, добре, доню, не плач, не треба, а скажи: як ви загоряли? Тільки правду

батькові кажи, не обманюй його".

"Ми загоряли голими, татуню, для здоров'я, я ніколи-ніколи більше..."

"Ну не плач, добре, бач, ти правду сказала батькові і тобі на душі легше стало, правда?"

"Так, таточку, я буду в усьому тебе слухатися, я гарні оцінки тобі носитиму".

"Не плач, доню, заспокойся".

"Таточку! Я тебе люблю дуже-дуже. Більше, ніж маму, я знову піду на курси".

"Не треба, доню, не плач. Ну, а тепер скажи: ну, а що ви там з Валею робили?"

- Куди їх чорти несуть? - провалювався Іван у пісок.

- Чорт! - обпікав Іван п'яти об пісок. Він уже кілька разів намагався гукнути дівчаток. Але перемагала цікавість: куди їх несе нечистий?

Посередині галявини була закопана сторчма здоровенна суха обрубана гілляка. Дівчата познімали купальники. Потім познімали намисто, а Валентина стрічку з голови, і вони стали зовсім голі. Усе це повисло на гілляці.

"Сучасна молодь завжди була трохи безпринципною", - почав підводитись із засідки Іван. Першу мить він нагримати хотів, коли побачив голяка їх, йому стало невимовно. Тут Іван почервонів. Він за ховався за кущ і став стерегти дітей і почервонів від сонця, бо цього року ще ні разу не засмагав.

- Степанида викликала мене в кабінет і ботає: "Я тебе викликала, щоб поговорити з тобою, як із дочкою"...

- А ти?

- Я кажу: "Щастя вашої дочки, що її у вас ніколи не буде!"

- Ха-ха-ха, - летіло до Івана, йому чомусь не хотілося туди дивитися, він втупився у "Вечірній Київ" і почав цього разу од некрологів. Потім плюнув і побачив, що мало не заплював мурахіда. Той окопався, причаївся. Ось у цю конусну заглибину в піску завітав мурах й тут же попрощався зі своїм мурашиним життям. "Цікаве життя у комах", - подумав Іван, кидаючи до ямки ще одного - комашка зникла у піщаному вирі. Потім Іван озирнувся, чи нема ще. Назбиравши їм жменьку, він випускав по одному й скеровував тичинкою до заглибинки. Далі збився з рахунку й роздавив тичинкою ж ненажеру - мурахіда.

Тут він почув сміх. То був нахабний і запальний, із самовдоволенням похрипуванням на низах. Чолові чий сміх.

Іван зірвався на рівні.

На гілляці не було порожнього місця за одежею, а навколо товклося безліч голої молоді, особливо голими були хлопці. Пісок під ногами Івана перестав бути опорою. Він почав шукати дочку, а побачив Валентину, та сиділа з дуже густим брюнетом. Що Іван несподівано домислився: "Волосся таке дурне, що росте скрізь, де хоче".

Навіщо йому здалася ця думка, він не встиг збагнути, бо молодь розповзлася парами. Кожна окопалася бар'єрчиком. З одежі на них подекуди були темні окуляри. Іван перестав бачити очима.

Потім, коли прозрів, він побачив ними Макса й Тіну, Павука з Павутиною, Паню й

Худу, Стіва з Мочалкою та багато інших примітних. Це були знамениті од Бессарабки до майдану Культу особи, голість їхня заважала розпізнати. Тут одна незграбна дівчина важкої поведінки повернулася.

Він впізнав її, й вона впізнала його. Він побачив її обік Бабака, і його побачили всі. Її солов'їні очі зустрілися з батьковими, зосередились, набули здивування. Іван закричав щосили, але крику не вийшло, так він і стояв, розчепірівшись, тенісочка на нім тріпотіла од вітру, всі здивовано його оглядали.

Потім Бабак, полишивши Раю, підійшов упритул.

З надзвичайно сильним животом, він вигинався на ньому й сказав:

- Щ о.

Іван не відповів.

- Хе-хе, - посварив його пальчиком юнак. - Чуже щастя, - ворухив він пальцями під Івановим носом. - Крендель...

Іван не ворухнувся.

Валентина з докором глипнула на свою лажаву подругу, потім сказала:

- Ця сова клеїлася до нас ще на мості, це він, правда?

- Так, - потвердила та, полум'яніючи соромом.

Вона не ладна була глянути друзям у очі, особливо Бабакові.

Подумавши, вона видавила:

- Так, чіплявся.

- Не соромно? - Бабак взяв Івана за щелепу й по вернув до себе. - Маразм. Онанізм - фе, од нього тебе врятує лише регулярне статеве життя. Фе, підглядати.

Він зробив жест у бік гілляки, всі підскочили й, сміючись, почали скидати з Івана одягу. Він почав казати слова, однак його понесли до води.

"Я не онаніст", - лише встиг він подумати.

- Я - батько, - видавив він і більше нічого змогти не зміг.

- Він клеївся, клеївся до нас! - наполягала Валентина.

Його розгойдали й кинули в річку. Його одягу кинули слідом, Іван швидко пішов під воду.

Дніпром пропливала "Обь". Ця баржа прокотила свої важкі вали над головою Івана, останнє, що він устиг відчути, це дзизкотіння гвинтів.

Коли він прийшов до тями, навколо нікого не було.

Лише його одяг дбайливо лежав поруч.

Навіть сухої гілляки не стало.

Потім він став сушити одяг і так просидів півдня.

Усе нутро його було наповнене драглистою на смак річковою водою, і нудило. Коли потім він одягся - заплавав, бо відчув, що тіло його згоріло і, попечене, болить.